

Antti Kaski

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Kullanhuuhdentalupahakemus

Hakija: Antti Kaski

Muut hakijat: Terttu Korpimäki, Kari Pohjola, Sisko Pohjola

Vireilletulopvm: 28.11.2017

Etuoikeuspvm: 28.11.2017

Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.
Kaivoslain (621/2011) 4 luvun 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla Antti Kaskelle, Terttu Korpimäelle, Kari Pohjolalle ja Sisko Pohjolalle kullanhuuhdentaluvan lupatunnuksella HL2014:0019. Tällä luvalla jatketaan samalla lupatunnuksella myönnetyn luvan voimassaoloa.

Perustelut: Hakijat ovat osoittaneet, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen (liite 3) perusteella luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

Kullanhuuhdentaluvan haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhtonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 4,3 ha

Alueen nimi: Rutiili

Sijainti: Inari, Tullinpalo, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa, metsätalousalue.
Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2).

Päätöksen täytäntöönpano

Kullanhuuhdentalupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu. Jos kullanhuuhdentalupaan perustuvat toimenpiteet edellyttävät muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on

lainvoimainen tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Toiminta alueella voidaan aloittaa muutoksenhausta huolimatta tämän lupapäätöksen ehtoja noudattaen. Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta annetun määräyksen.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 169 §

Kyseisellä hakemuksella on haettu lupaa jatkaa kullanhuuhdontatoimintaa alueella. Luvan saajalla on ollut hakemushetkellä oikeus harjoittaa hakemuksen kohteena olevalla alueella hakemuksen mukaista toimintaa. Luvan saaja on hakenut lupaa toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta. Koska toiminta alueella on kesken ja alueella on käsitelty maata, ei toiminnan jatkaminen lupaehtojen mukaisesti aiheuta alueella sellaisia muutoksia, että se tekisi mahdollisen muutoksenhaun tarpeettomaksi.

Lupamääräykset

Päätöksen voimassaolo:

Kullanhuuhdonta-lupa on voimassa kymmenen (10) vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 65 §.

Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika luvan voimassaolon jatkamiselle, koska kullanhuuhdonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoja tai haittaa, että luvan voimassaoloaikaa olisi lyhennettävä.

Menetelmät:

Tämä lupa oikeuttaa lapiokaivun suorittamiseen lupa-alueella. Kaivumäärä on 45-70 m³ kaivukaudessa.

Perustelut: Lupahakemuksen mukaisesti.

Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdonta-luvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötärpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille. Kullanhuuhdonta-luvan haltijan on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 24 §.

Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville poroille tai porotalouden harjoittajille. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville ihmisille tai eläimille. Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on huolehdittava myös, että alue on kaivukauden ulkopuolisen ajan turvallinen alueella mahdollisesti liikkuville. Tämä on huomioitava myös kullanhuuhdontavälineistöä varastoitaessa.

Perustelut: Alue kuuluu lvalon paliskunnan alueeseen. Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille elinkeinoille sekä määrätään mahdollisesti aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta.

Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaislinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

Perustelut: Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Annetuissa lausunnoissa esiin tulleet saamelaislinkeinojen harjoittamiseen ja saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen liittyvät yksilöidyt asiat on otettu huomioon tämän luvan lupamääräyksissä.

Kullanhuuhdonta koskeva selvitysvelvollisuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kullanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina
- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kullanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kullanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdentaluvan haltijoiden on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 25 §. Kullanhuuhtoja on velvollinen huolehtimaan maa- ja kivennäisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Vakuus

Kullanhuuhdentaluvan haltijat ovat asettaneet aiempien lupakäsittelyiden mukaisen pankkitalletusvakuuden Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Vakuutta voidaan toistaiseksi pitää riittävänä toiminta huomioiden.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 107 §

Vakuus määräytyy kaivumenetelmän ja alueen ominaisuuksien perusteella.

Alueella harjoitetaan lapiokaivua. Alue on helposti saavutettavissa.

Kaivosviranomaiselle toimitettujen vuotuisten selvitysten perusteella vakuutta voidaan pitää riittävänä.

Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhdentaluvan haltijoiden on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 27 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

Jälkitoimenpiteet

Kun kullanhuuhdentalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdentaluvan haltijoiden saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon,

poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhtontaluvan haltijoiden on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 29 §.

Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kullanhuuhtontaluvan haltijan on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuuhtontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhtontalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomainen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 102 §

Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhtonta-alueella

Kullanhuuhtontaluvan haltijan on korvattava kullanhuuhtonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

Luvan muuttaminen

Mikäli kullanhuuhtontaa koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, on luvan haltijan haettava kullanhuuhtontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 69 §.

Luvan jatkaminen

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset alueella harjoitetun toiminnasta ja siitä, että alueella on edelleen edellytyksiä löytää kultaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 66 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 27 §.

Rakentaminen

Kullanhuuhtontalupa ei oikeuta rakentamiseen.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 26 §. Lupahakemuksessa ei ole haettu lupaa rakentaa kullanhuuhdonta-alueelle kaivoslain tarkoittamia rakennuksia

Maastoliikenne

Kullanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

Perustelut: Maastoliikennelaki (1710/1995) 2 luku 4§

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Inarin kunnan ilmoitustauluilla 9.1.2019 saakka. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 9.1.2019.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Ivalon paliskunnalle 10.12.2018
Ivalon paliskunta ei ole antanut lausuntoaan hakemuksesta.
- 2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 10.12.2018
Metsähallituksen lausunto 13.12.2018

Tukes on pyytänyt Metsähallitukselta lausuntoa kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla kullanhuuhdontaluvan jatkoaikahakemuksesta HL2014:0019.

Tukes pyytää lausuntopyyntönsä kaivoslain 38 §:n nojalla myös Metsähallituksen perusteltua näkemystä alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksesta saamelaisien oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan, huomioiden alueen läheisyydessä olevat muut vastaavat luvat ja muut maankäyttömuodot.

Kullanhuuhdonta-alue sijaitsee Metsähallituksen hallinnoimalla metsätalousalueella Tullinkurussa Lato-ojan varressa. Hakemusalueen pinta-ala on noin 4,3 ha ja vuosittainen lapiokaivuna käsiteltävä maamäärä noin 45-70 m³. Esitys voimassaoloajaksi on kymmenen vuotta. Alueella on tarkoitus jatkaa lapiokaivun harjoittamista ja aikaisemman luvan voimassaolo päättyy 16.5.2019. Lupa on haettu päätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta kaivoslain 169 §:n mukaisesti.

Alue sijaitsee poronhoitolain tarkoittamalla (848/1990) erityisellä poronhoitoalueella Ivalon paliskunnassa ja saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetulla saamelaisien kotiseutualueella.

Alue on oikeusvaikutteisessa Ivalon alueen osayleiskaavassa Kaksilauttanen-Kiilopää alue 2 maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltainen alue MY ja M-p. Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä valtionmaalla myös poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Aluetta voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta merkittävästi haittaamatta myös muihin käyttötarkoituksiin. Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö. Kaava ei rajoita kullanhuuhtontaa.

Metsähallituksella ei ole tällä hetkellä tiedossa ko. alueella nykyistä maankäyttöä muuttavia suunnitelmia huuhtonta-alueella. Hakemusalueen läheisyydessä on matkailun yritystoimintaa sekä erityistä virkistyskäyttöä Kaksilauttasan ja Saariselän alueella. Osin lupa-alueen rajalla kulkee moottorikelkkareitti.

Nykyisellään alueen puusto on nuorta ja keski-ikäistä sekametsää kasvavaa kuivan kankaan harvaa kasvatusmetsää pääpuulajina mänty kivennäismaiden osalta. Osa hakemusalueesta kurun pohjalla on kitumaan kangasta, ojanvarsikorpea ja rämettä. Alueella ei ole lähiajan hakuusuunnitelmia. Alue on luontaisesti uudistuvaa.

Kullanhuuhtontaluvan haltija on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista haitoista ja vahingoista. Kullanhuuhtonta-alueilla luvanhaltija on velvollinen korvaamaan Metsähallitukselle aiheuttamansa puusto- yms. vauriot. Kullanhuuhtontaan tarvittavan maastoliikenneluvan saa Metsähallitukselta. Huuhtonta-alueen ulkopuolelle sijoittuvaan majoittumiseen tulee hakea lupa Metsähallitukselta. Asunto- ja saunavaunun ympärivuotiseen säilytykseen lupa-alueella tulee olla Metsähallituksen lupa. Hakija on ilmoittanut hakemuksessaan, ettei rakentamistarvetta ole.

Tällä hetkellä Metsähallituksella ei ole tiedossa, että hakemusalueella olisi uhanalaisten kasvien ja eläinten esiintymiä, petolintujen pesintää tai tunnettuja kulttuuriperintökohteita. Alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ei ole kartoitettu muinaismuistolain (17.6.1963/295) suojaamia muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Museovirastolle tarpeellisia toimenpiteitä varten. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet, kuten vanhat kullankaivun historiaan liittyvät jäännökset, tulee ottaa huomioon maankäytössä. Metsähallitus toteaa kuitenkin, että tällä hetkellä Metsähallituksen tiedossa ei ole em. kohteita hankkeen alueella, mutta Metsähallitus ei tule myöskään tekemään alueella maastokartoituksia ko. hankkeen johdosta. Metsähallitus ei täten sitoudu tällä lausunnollaan vastuuseen alueen mahdollisista kartoittamattomista ja

vielä löytymättömistä kohteista. Luonnonsuojelu- ja vesilain viranomaisvalvonnasta alueella vastaa Lapin ELY-keskus. Tarkemmat tiedot mainituista alueen vesiluontotyypeistä, suojelualueista, rauhoitetuista ja suojelluista kohteista ja lajeista sekä haetun toiminnan vaikutuksista niihin antaa Lapin ELY-keskus.

Kalakantojen selviytyminen ympäristömuutoksista perustuu niiden riittävän laajaan geenipohjaan. Lohikalojen osalta geenipohjan monimuotoisuutta lisää vesistöalueen osakannat. Taimenen osalta jokainen sivupuro aina latvoille asti turvaa lvalojoen alkuperäisen taimenkannan olemassaolon. Taimenen osakannat ovat usein pienissä latvapuroissa eläviä purotaimenia, tammukoita, jotka varmistavat geenipohjan säilymisen osallistamalla isojen monikiloisten taimenien kutuun. Vaelluskutuisissa joissa ei tule onkia taimenenpoikasia tammukoina.

Kullankaivuun haitalliset vaikutukset konkretisoituvat, mikäli kullanhuuhdonnan vuoksi alapuoliseen vesistöön pääsee hienojakoista maa-ainesta ja ravinteita. Pohjan liettyminen tuhoaa lohikaloille tärkeitä kutu- ja poikastuotantoalueita sekä kuoriutuneita poikasia ja kehittymässä olevaa mätiä. Vesiluonnon osalta kaivutoiminta tulee järjestää siten, ettei alapuoliseen vesistöön pääse kalastolle ja muulle vesiluonnolle haitallisessa määrin liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-aineksien pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostusaltailla. Suoraan vesistöön ei saa rännittää.

Metsähallitus pyytää muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista mahdollisen luvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita.
- Kaivukauden päättyessä jyrkät kaivantojen reunat on luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi porotaloutta haittaamattomalla tavalla
- Tiestön käyttöä koskee laki yksityisistä teistä (15.6.1962/358) ja tiestön käytöstä päättää tienpitäjä. Ko. tapauksessa tienpitäjä on Metsähallitus. Kullanhuuhdontalupa ei anna suoraan oikeutta tiestön käyttöön. Metsähallitus ei yleensä rajoita teillään kevyttä liikennettä, mutta raskaisiin kuljetuksiin on oltava Metsähallituksen lupa. Alueella oleva Metsähallituksen metsäautotiestö on heikkokuntoista. Metsähallitus ei vastaa tiestön huonosta kunnosta ihmisille ja kalustolle mahdollisesti aiheutuneista vahingoista ja tien käyttö tulee sovittaa olosuhteisiin. Kullanhuuhdontaan liittyviä raskaita kuljetuksia ei saa suorittaa tiestövuurioiden mahdollisuuden ollessa olemassa. Raskaiden kuljetusten ja muun liikennöinnin mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiestölle tulee aiheuttajan korvata.

Hallituksen esityksessä kaivoslaista todetaan, että arvioinnissa olisi lähinnä tarpeen kiinnittää huomiota saamelaiskulttuurin kannalta tärkeänä pidettävään poronhoitoon kohdistuviin vaikutuksiin.

Metsähallitus arvioi, ettei porotalouden rakenteille kyseessä olevassa tapauksessa aiheudu haittaa, koska porotalouden rakenteita ei ole lupahakemuksen kohteena olevalla alueella eikä välittömässä läheisyydessä. Porotalouden TOKAT-paikkatietojärjestelmän mukaan hakemusalueella ei ole porojen erityisiä laidunalueita eikä porojen aitaankuljetusreittejä.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 4.2.2015 (taltionumero 275, Saamelaiskäräjien valitus ympäristölupa-asiassa, joka koski koneellista kullankaivua) todetaan: ”Nyt puheena olevassa asiassa on kysymys pienessä mittakaavassa tapahtuvasta kullankaivusta alueella, jota käytetään tähän tarkoitukseen vain osa vuotta ja silloinkin tiukkojen lupamääräysten puitteissa. Sanotulla toiminnalla ei aiheuteta haittaa saamelaiskulttuurille ja vaikutukset saamelaisten perinteiselle elinkeinolle, kuten poronhoidolle, kalastukselle, metsästykselle tai ympäröivälle luonnolle jäävät hyvin paikallisiksi”. KHO:n päätöksen kohteena oleva kullanhuuhdantalupahakemus on HL2012:0057, Midas 2 ja pinta-alaltaan 3,4 ha.

Viitaten edellä mainittuun korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen sekä po. kullanhuuhdantahakemusalueen vähäiseen pinta-alaan ja ympäröivän alueen muuhun maankäyttöön Metsähallitus arvioi, ettei toiminnasta aiheudu haittaa yksittäisenä kohteena saamelaiskulttuurin harjoittamiselle. Puheena olevan luvan ja ympärillä olevien muiden kullanhuuhdantalupien yhteisvaikutuksella voi olla paikallisesti haittaa porotaloudelle.

Lupa on haettu päätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta kaivoslain 169 §:n mukaan. Metsähallituksella ei ole huomauttamista täytäntöönpanoon muutoksenhausta huolimatta toiminnan jatkuessa ennallaan ja on pienimuotoista.

3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 10.12.2018

Inarin kunnan lausunto 14.12.2018

Hakemuksen osalta ei voimassa olevien kunnallisten kaavojen kannalta ole huomautettavaa.

4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 10.12.2018

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 8.1.2019

Haettava kullanhuuhdonta-alue sijaitsee Inarin kunnan alueella Lato-ojalla.

Alue ei sisälly luonnonsuojeluohjelma- tai luonnonsuojelualueisiin ei myöskään erämaa-alueisiin eikä Natura 2000 -suojelualueverkostoon.

Kullanhuuhdonta-alue sijaitsee poronhoitolain (1990/848) tarkoittamalla erityisellä poronhoitoalueella Ivalon paliskunnassa. Alue on Saamelaisten kotiseutualueetta (laki saamelaiskäräjistä 1995/974 4§) ja se on Metsähallituksen hallinnassa olevaa valtion maata.

Luontoarvojen suojelu

Kullanhuuhdonta-alueella ei Hertta-rekisterin Eliöt-tietokannan mukaan (SYKE) ole luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla koko maassa rauhoitettujen kasvilajien, 46 §:n uhanalaisten lajien tai 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja, eikä luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja.

Mikäli alueelta havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huuhdontatoiminta järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista.

Tarvittaessa edellä mainitut laji- ja luontotyyppiesiintymät, samoin kuin vesilain nojalla suojellut lähteet, on rajattava huuhdonta alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Metsätalousalueellakin toimittaessa tulee huomioida luonnonsuojelulain säännökset ja tavoitteet sekä Metsähallituksen alueelle mahdollisesti antamat käytännön ohjeet.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmat, vesiensuojelu

Hakemuksen mukaan huuhdonnassa käytettävät vedet johdetaan saostusaltaisiin. Yhteisvaikutusten kautta yksittäiselläkin paikalla on vaikutusta alapuoliseen vesistöön. Kun vesistöalueella voi olla kymmeniäkin huuhdontapaikkoja, on vaara, että toiminnasta aiheutuvalla yhteiskuormituksella on vesistön tilaa heikentävä vaikutus. Huuhdottavan aineksen käsittely tulee järjestää siten, että samentumista aiheuttava humuksen ja kiintoaineksen joutuminen vesistöön estetään myös tulva-ajat huomioon ottaen.

Kalatalous

Huuhdontavesistöllä on tavallisesti, aivan vähäisiä latvapurojen yläosia lukuunottamatta, kalataloudellista merkitystä sekä kalojen oleskelualueena että kulkureittinä ja myös kutu- ja poikastuotantoalueena. Tämä on huuhdontatoiminnassa otettava huomioon siten, että joen tai puron varsi pensaineen ja puustoineen säilytetään mahdollisimman suurelta osin luonnontilassa ja huolehditaan em. veden laatuun kohdistuvien heikentävien vaikutusten estämisestä.

Kulttuurihistoria ja rakentaminen

Kullanhuuhdontakulttuuriarvot on kaivutoiminnassa turvattava, mikäli sellaisia on haetulla huuhdonta-alueella.

Kullanhuuhdontalupahakemuksen yhteydessä alueelle ei haeta lupaa rakentaa rakennuksia tai rakennelmia.

Kulkeminen alueelle

Kulkeminen huuhdonta-alueelle tapahtuu olemassa olevaa metsätietä / ajouraa pitkin.

Moottoriajoneuvon käyttö maastossa edellyttää maanomistajan luvan (maastoliikennelaki 4§)

5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 10.12.2018
Saamelaiskäräjien lausunto 9.1.2019

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaiskäräjiltä lausuntoa kullanhuuhdontalupahakemuksesta (HL2014:0019), joka koskee kullanhuuhdontaa saamelaisten kotiseutualueella, Ivalon paliskunnan mailla Kakslauttasen kylän ja Tullinpalon pohjoispuolella. Saamelaiskäräjien lakisääteisenä tehtävänä on hoitaa saamelaisten omaa kieltä ja kulttuuria sekä saamelaisten asemaa alkuperäiskansana koskevat asiat (saamelaiskäräjälaki 5 §).

Kaivoslain mukaan kullanhuuhdonta ei saamelaisten kotiseutualueella saa heikentää saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksia (kaivoslaki 50 §). Edelleen laki edellyttää, että lupaharkinnan pohjaksi selvitetään yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskuntien, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen ja hakijan kanssa kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen kohdistuvat vaikutukset ja että haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi harkitaan tarvittavat toimenpiteet (kaivoslaki 38 §).

Kuvaus

Asiassa haetaan jatkoa 14.4.2016 annetulle ja 16.5.2019 saakka voimassa olevalle kullanhuuhdontaluvulle. Hakemus koskee 4,3 ha kokoista kullanhuuhdonta-alueetta, joka sijoittuu Tullinpalon ja Lato-ojanvaaran välisen virtavesistön uomalle. Hakijoiden on tarkoitus harjoittaa lapiokaivua 1.6. – 30.8. välisenä aikana. Kaivukaudessa käsiteltäisiin 45 – 70 m³ maata. Alueelle kuljetaan Kutturään johtavalta tieltä, läheltä Kutturantien ja valtatie 4:n risteystä. Hakijan kuvauksen mukaan alue on harvaa kangasta, rämettä ja kurunpohjaa. Kevytperävaunua käytetään varastona/saunana.

Maankäyttöselvitykset

Hakemusalue liittyy yhteen kolmen muun, vesistön uoman suuntaisesti sijoittuvan lupa-alueen kanssa (yhteispituus noin 1,2 km). Hakemusalueen läheisyydessä 2 km säteellä on 13 kullanhuuhdontaan oikeuttavaa lupa-alueetta (46,1 ha) ja 3 aluetta, joihin kohdistuu kullanhuuhdontalupahakemus (16,8 ha). Alueen lähistöllä olevista lupa-alueista vajaa puolet ovat olleet kullanhuuhdontakäytössä aiemminkin. Ivalon paliskunnan alueella, Tolosjoen ja latvavesistöjen varsilla, Kakslauttasesta pohjoiseen Isolle Hangasselälle ja luoteeseen Ramsanpaloön on laajalti kullanhuuhdontaa. Poronhoidon kannalta vaikutukset kohdistuvat erityisesti jokivarsikasvillisuuteen ja myös porojen juomapaikkoihin sekä virtavesistöjen ylityspaikkoihin.

Maankäyttöselvitykseen olisi kokonaiskuvan saamiseksi tarkennettava, miten laajalti jokivarret (suhteessa jokivarsialueiden kokonaisalaan paliskunnan kesälaitumella) ovat kullanhuuhdonnasta johtuvan maaperän muokkauksen takia poistuneet laidunkäytöstä ja mitä juoma- ja ylityspaikkoja on hävinnyt. Jo vuonna 2015 on paliskunnan kannalta aiheutunut kullanhuuhdonnasta Kutturantien varrella, Palsinojalla, Tolosjoella, Saariselällä, Laanilassa ja Eskottijoella poronhoitoa hankaloittavaa alueiden pirstoutumista sekä porojen laidunrauhaa haittaavia jatkuvaa maastoliikennettä ja aitoihin tehtyjä luvattomia aukkoja. Paliskunnan mukaan on Ramsanpalon porojen kuljetusreitit käyttäminen häiriintynyt kullanhuuhdontatoiminnan vaikutusten vuoksi, porojen edelleen pyrkiessä reitille. Tukes esittää maankäyttöselvityksessään, että kullanhuuhdonta on pienenevä maankäyttömuoto. Tähän Saamelaiskäräjät huomauttaa, että nyt käsillä olevalla alueella 2 km säteellä myös Tukesin oma selvitys tukee kuvaa laajenevasta toiminnasta (vain noin 45% lupa-alueista on ollut kullanhuuhdontakäytössä aiemminkin).

Ramsanojan alue kuuluu Metsähallituksen hallinnoimaan ja Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelmassa suojametsäalueeksi merkittyyn alueeseen, jolla ei tulla suorittamaan luonnonvarasuunnitelman ja yleisten metsänhoitosuosituksen mukaan tavanomaista metsätaloudellisiin toimintaperiaattein tapahtuvaa hakkuutoimintaa. Tämä tarkoittaa, että alue voisi periaatteessa antaa edellytykset laidunrauhalle. Alueen läheisyydessä on Kutturaan menevä maantie, sen pohjoispuolella retkeilyreitti (Kultareitti) ja itäpuolella valtatie 4 sekä eteläpuolella, osin lupa-alueen rajalla, moottorikelkkareitti. Alueen luoteispuolella, lähimmillään noin 300 metrin päässä on talvikäytössä oleva matkailupalveluiden alue.

Saamelainen poronhoito perustuu laidunkiertoon. Tämä tarkoittaa sitä, että paliskunta ei voi käyttää koko aluettaan vuoden jokaisena päivänä, vaan että vuodenajoille on kulloisetkin, poron luontaiseen käyttäytymiseen perustuvat laidun-, vasonta- ja rykimäalueet. Paliskunta jakaantuu toiminnallisiin poronhoitoyksiköihin. Luvan varaisen toiminnan vaikutuksia onkin ensisijaisesti arvioitava näiden näkökulmasta, johon luvan varaisen toiminnan vaikutuksia on ensisijaisesti arvioitava. Ensisijaiset vaikutukset muodostuvat joen varsien luontotyyppien fyysisistä muutoksista ja laidunkasvillisuuden menetyksestä sekä porojen kulkemisen häiriintymisestä ihmistoiminnan muodostamalla häiriöalueella. Lisäksi toiminnalla voi olla vaikutuksia muiden saamelaisten elinkeinojen toimintaedellytyksiin.

Lupamääräykset

Lupamääräyksiin tulisi huolehtia siitä, että lupa-alue on kaivukauden aikana ja sen jälkeen turvallinen poroille, poromiehille ja muilla alueen käyttäjille. Lupamääräyksiin tulisi myös varmistaa, että luvanmukaisesta toiminnasta ei sinällään tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu haitallisia vaikutuksia poronhoidon ja muiden perinteisten saamelaisten elinkeinojen toimintaedellytyksiin. Tällaisia vaikutuksia seuraa luontotyyppien fyysisistä muutoksista ja laidunkasvillisuuden

menetyksestä sekä porojen kulkemisen häiriintymisestä ihmistoiminnan muodostamalla häiriöalueella, mukaan lukien alueelle kulkureitti. Olisikin edellytettävä etukäteistä yhteydenottoa alueen paliskuntaan, kun alueella suunnitellaan toimittavan, jotta häiriöitä voidaan vähentää. Saamelaiselinkeinojen harjoittajille on annettava mahdollisuus aikaisemman toiminnan aikana arvioida ilmenevät korvattavat haitat ja vahingot. Huolehtimalla saostusaltaiden tulvavarasta voi ehkäistä kullanhuuhdontaluvan nojalla harjoitettavasta toiminnasta aiheutuvien vesistövaikutusten riskiä.

Tarkempaa sisältöä lupamääräykseen, joka tähtäisi saamelaiskulttuurin heikentämiskieltoon (kaivoslain 50 §), ei tämänhetkisten selvitysten nojalla voi ehdottaa. Saamelaiskäräjät katsoo, että kyseisen hakemuksen vaikutukset yhdessä Kakslauttasen pohjoispuolisiin maihin ja virtavesiin kohdistuvien lupien ja lupahakemusten kanssa tulisi lupaharkinnassa selvittää kaivoslain 38 §:n mukaisesti. Yksittäinen lupa-alue muodostaa laidunkiertoa toteuttavan saamelaisen poronhoidon kannalta häiriöalueen yhdessä muiden vastaavien lupa-alueiden sekä teiden ja reittien ja matkailukäytön kanssa. Kullanhuuhdonnan vesistövaikutukset ovat nekin saamelaiskulttuuriin kohdistuvia kerrannaisvaikutuksia. Lupaharkintaa varten olisi selvitettävä paliskunnan alueen jokivarsien käyttö kullanhuuhdontaan ja sen perusteella harkittava haittaa vähentävät toimenpiteet.

6) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaismuseo Siidalle 10.12.2018
Saamelaismuseo Siidan lausunto 9.1.2019

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaismuseo Siidalta lausuntoa Antti Kasken, Terttu Korpimäen, Sisko Pohjolan ja Kari Pohjolan kullanhuuhdontalupahakemuksesta HL2014:0019 Rutiili. Saamelaismuseo Siida on saamelaisalueella toimivaltainen viranomaisen arkeologisen kulttuuriperinnön sekä maiseman ja rakennusperinnön suojelun ja hoidon suhteen.

Lupahakemusalue sijaitsee Inarin kunnassa, Lato-ojan varrella Tullinkurussa, Kutturantien lounaispuolella. Lupahakemusalue rajautuu luoteessa kullanhuuhdonta-alueeseen HL2013:0043 Kiipeli ja kaakossa alueeseen HL2011:0004 Teirai2. Hakemus on jatkohakemus, lupa on voimassa 16.5.2019 saakka.

Hakijat hakevat kullanhuuhdontalupaa seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi. Lupahakemusalueen pinta-ala on 4,3 ha ja alueella on tarkoitus harjoittaa lapiokaivua. Vuotuinen kaivumäärä on noin 45-70 m³. Kaivuaika on kesäkuusta elokuuhun. Hakemuksen liitteenä on kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma. Alueelle kulku tapahtuu Kutturantieltä olemassa olevan tien kautta.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa lupahakemusalue on matkailupalveluiden aluetta (RM 1423) ja matkailun vetovoima- aluetta (mv 8402). Lupahakemusalue kuuluu saamelaisten kotiseutualueeseen ja sijaitsee Ivalon paliskunnan poronhoitoalueella. Poronhoitolain 2.2 §

mukaan se on erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettua aluetta, jolla maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa porotaloudelle.

Lupahakemusalueella ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY). Alueella ei ole tehty kulttuuriperintöinventointeja, joten kyseiseltä lupahakemusalueelta ei toistaiseksi tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Mikäli alueelta havaitaan merkkejä 1800-1900-luvun vaihteen kullankaivusta tai merkkejä esihistoriallisen ihmisen toiminnasta, kuten pyyntikuoppia, liesiä tai muinaisesineitä, niistä on ilmoitettava kulttuuriperintöviranomaisille, tässä tapauksessa Saamelaismuseo Siidan arkeologille.

Saamelaismuseo Siida toteaa, että yksittäisenä lapiokaivun lupahakemus-alueena HL2014:0019 ei tässä laajuudessa uhkaa eikä vähennä alueen kulttuuriperintöarvoja. Kuitenkin kullanhuuhtonalupahakemusten kokonaisvaltaiselle tarkastelulle on selkeä tarve tilanteessa, jossa yksittäiset, pinta-alaltaan pienet huuhtonta-alueet käytännössä muodostavat suuren yhtenäisen alueen. Suuruudeltaan enintään 7 hehtaarin vierekkäisiä kullanhuuhtonta-alueita tulisi voida käsitellä laajempina aluekokonaisuuksina, esimerkiksi jokilaaksoittain tai muuten alueittain, jotta kullanhuuhtonnan kokonaisvaikutuksia voidaan arvioida maiseman ja luonnonympäristön kannalta.

Näin ollen Saamelaismuseo Siida kehottaa TUKESia vastaavana lupa- ja valvontaviranomaisena käsittelemään kullanhuuhtonalupahakemuksia alueellisina kokonaisuuksina ja arvioimaan niiden yhteisvaikutuksia kyseisen alueen kulttuuriperintöön ja luonnonympäristöön ja erityisesti maisemaan.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lausunnoissa esitetyt seikat, joihin kaivosviranomaisella on toimivalta, on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 550 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille ja paliskunnalle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Pasi Molkoselkä, puh. 029 5052 133, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Terho Liikamaa
Ryhmäpäällikkö

Pasi Molkoselkä
Ylitarkastaja

LIITTEET Liite 1. Valitusosoitus
Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)
Liite 3. Selvitys kullanhuhdontaluvan myöntämisen esteistä

TIEDOKSI Ivalon paliskunta
Inarin kunta
Lapin ELY-keskus
Metsähallitus
Saamelaiskäräjät

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 260 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU

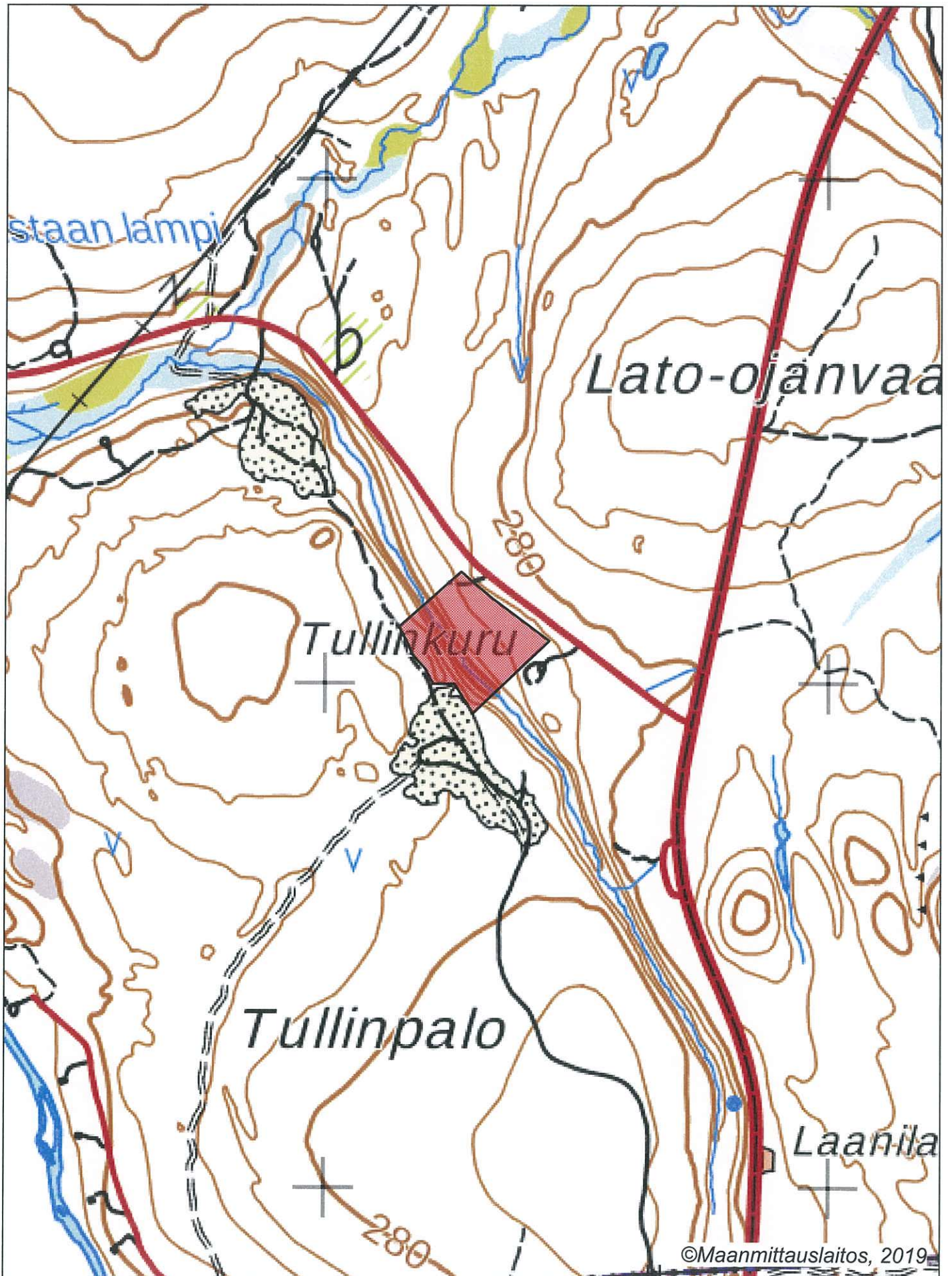
Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

@oikeus.fi

Selvitys kullanhuuhdontaluvan HL2014:0019 mahdollisista myöntämisen esteistä

Yleistä kullanhuuhdonnasta

Kullanhuuhdonta on ollut pienenevä maankäyttömuoto koko 2000-luvun ajan. Esimerkiksi vuonna 2000 kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia on ollut voimassa yli 400, kun tällä hetkellä vastaava määrä on 256. Hakemuksia on vireillä 109 Hakemuksista yhteensä 42 hakemusta on jatkohakemuksia hakemushetkellä voimassa olleille luvulle. Näistä 21 kpl on sellaisia, jotka ovat tarkasteluhetkellä voimassa ja sisältyvät siten sekä hakemuksiin että voimassaoleviin lupiin (lähde: Kaivosrekisteri 14.3.2019). Lisäksi kullanhuuhdontaan varattujen alueiden keskikoko on pienentynyt uuden kaivoslain voimaantulon myötä noin 20 %.

Kullanhuuhdonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuuhdonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuuhdonta harjoitetaan.

Kullanhuuhdontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli tällaista toimintaa on suunniteltu lupa-alueella harjoitettavan, tulee toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomainen on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Lupa-alueen kuvaus

Kullanhuuhdontalupa-alue HL2014:0019 (4,3 ha) sijoittuu Ivalon paliskunnan alueelle, Lato-ojan varteen, metsätalousalueelle.

Ivalon paliskunnan kokonaispinta-ala on noin 286000 ha. Ivalon paliskunnan alueelle sijoittuu 132 kpl kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 520ha. Näistä kyseisen lupahakemuksen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu 14 kpl (51,1ha). Alueen lähistöllä olevat lupa-alueista noin 45% ovat olleet kullanhuuhdontaikäkäytössä aiemminkin. Alueen läheisyydessä on vireillä myös 2 kpl kullanhuuhdontalupahakemuksia pinta-alaltaan 11,8 ha.

Luvan mukaisen toiminnan kuvaus

Alueella jatketaan lapiokaivun harjoittamista, vuotuinen kaivumäärä on noin 45-70m³.

Muut mahdollisesti häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitetulla alueella ja sen läheisyydessä

Ramsanojan alue kuuluu Metsähallituksen hallinnoimaan metsätalousalueeseen joka on Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelmassa merkitty suojametsäalueeksi. Alueella ei tulla suorittamaan luonnonvarasuunnitelman ja yleisten metsänhoitosuosituksen mukaan tavanomaista metsätaloudellisiin toimintaperiaattein tapahtuvaa hakkuutoimintaa.

Metsähallitus ei linjauksensa mukaisesti myy kyseessä olevan alueen läheisyydestä maa-alueita.

Alueen läheisyydessä, pohjoispuolella on Kutturaan menevä maantie ja itäpuolella valtatie 4. Alueen eteläpuolella, osin lupa-alueen rajalla kulkee moottorikelkkareitti. Alueen luoteispuolella, lähimmillään noin 300 metrin päässä on matkailupalveluiden käyttöön varattu alue. Uusia vuokrasopimuksia tehdessä Metsähallitus kuulee alueen paliskuntaa ennen sopimuksen tekemistä.

Näiden lisäksi Metsähallitus on laatinut paliskuntain yhdistyksen kanssa yhteistyösopimuksen, jossa määritellään Metsähallituksen ja paliskunnan yhteistoiminta erilaisten maankäyttömuotojen yhteydessä.

Lupahakemusalueella ei ole retkeilyreittiä eikä erityistä retkeilykohdetta. Alueen pohjoispuolella, Kutturantien pohjoispuolella on retkeilyreitti, ns. Kultareitti.

Lupahakemusalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole poronhoitoon liittyviä rakennelmia.

Metsähallitus myy metsästyslupia lupa-alueelle ja sen läheisyyteen. Lisäksi paikallisilla asukkailla on vapaa metsästysoikeus alueella. Alueen poronhoito huomioidaan lupametsästyksen mitoittamisessa.

Kun huomioidaan edellä kerrotut tosiseikat, kullanhuhdontaluvassa annetut määräykset ja muualla lainsäädännössä annetut velvoitteet, voidaan todeta, että kullanhuhdontaluvan HL2014:0019 oikeuttamat toimenpiteet eivät yksin taikka yhdessä muiden vastaavien lupien ja edellä kuvattujen muiden maankäyttömuotojen kanssa heikennä olennaisesti saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta. Vaikka lupien kokonaismäärä on alueen lähistöllä kohtalaisen suuri, niin lupien keskittymistä tietyille alueille voidaan kyseisten alueiden muut käyttötavoitteet ja -tarkoitukset huomioon ottaen pitää perusteltuna. Erityisesti tässä tapauksessa on huomioitu, että kyseinen alue on perinteistä kullanhuhdonta-alueita, jossa toimintaa on harjoitettu aktiivisesti jo kymmeniä vuosia. Myös alueen sijainti kahden maantien välittömässä läheisyydessä vähentää vaikutuksia poronhoidolle, koska alueen ei voida katsoa katkaisevan laidunalueita, kun alueella on muutenkin kulkuun vaikuttavia tekijöitä.

Lisäksi alue on rajattu ja toimintaan tarvittavan luvan lupaehdot kyseisellä lupa-alueella turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoltaan ja sijainniltaan rajallisia, eivätkä olennaisesti haittaa saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Lupakäsittelyn yhteydessä ei myöskään ole tullut esiin mitään sellaisia seikkoja alueella aiemman luvan nojalla harjoitetusta toiminnasta, että toiminnalle olisi kaivoslain mukaista estettä.

Hakijat ovat myös osoittaneet olevansa kelpoinen hakemaan kullanhuhdontalupaa eikä hakemusalueella ole selvitysten ja saatujen lausuntojen perusteella muitakaan kaivoslaissa mainittuja luvan myöntämisen esteitä.

Aineistoa:

Kaivosrekisterin karttapalvelu (www.kaivostoiminta.fi/kartta)

Retkeilyreitit ja rakenteet (<http://www.retkikartta.fi/>)

Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelma (<http://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/mt/mt38-1.pdf>)

Paliskuntain yhdistyksen ja Metsähallituksen välinen yhteistyösopimus

(<http://www.metsa.fi/documents/10739/58225d52-500f-481c-9cdc-82a6159f4be7>)